

Volwassen worden in geloof: een uitnodiging, ook voor onderwijsmensen

Gelovig ben je nooit 'helemaal' of 'voorgoed', je wordt het voortdurend. Geloven is een groeiproces. Het is – met vallen opstaan – aanvaarden dat 'er meer is tussen hemel en aarde' dan wat in cijfers, wetten en regels gevat kan worden. Het is, met andere woorden, je open stellen voor het wonder, het mysterie, voor alles wat ons te boven gaat en je afvragen: wat 'zegt' mij dit, waartoe daagt dit mij uit?

Hoe leert een mens dat? Door ervaringen op te doen, alleen of samen met anderen en door er over te communiceren met elkaar. Het is een proces van leren stilstaan bij en luisteren naar het eigen en andermans levensverhaal (of een stukje ervan), tot en met het zich open stellen voor het verhaal van God met de mensen en omgekeerd, zoals Jezus van Nazareth, de Mensenzoon, ons dat heeft getoond.

Dat is wat de kerk 'catechese' noemt en daartoe schreven de bisschoppen hun nieuwe verklaring: "Volwassen worden in geloof. Catechese in het leven van de Kerk". Daarin roepen zij iedereen op om samen met hen – in een open sfeer en op een eigentijdse en veelzijdige manier - weer of meer te geloven in en te leven volgens het evangelie. Het is voor hen het centrale aandachtspunt voor de komende werkjaren.

En wat kan de school daartoe bijdragen?

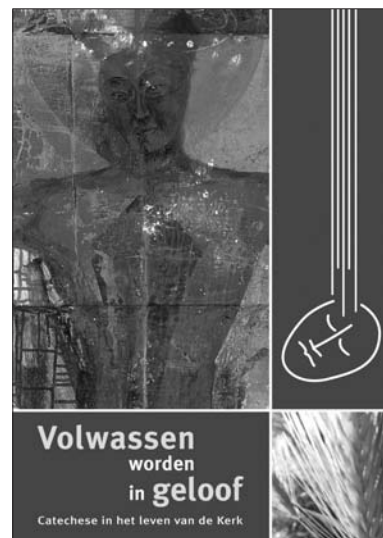
Zij kan - om te beginnen - alle 'volwassenen' op school aanzetten

om van de school een zorgzame plek te maken en om, zodoende, in woord en daad te getuigen van wie en wat hen bezielt.

Zij kan de onderwijsmensen regelmatig vers proviand geven om stil te staan bij de *spirit* van hun bewogen bezig zijn op school.

Zij kan met alle betrokkenen werken aan een bezinnende cultuur op school:

- door met het personeel aan te sluiten bij een initiatief waarin een aspect van de christelijke boodschap en de betekenis ervan voor opvoeding en onderwijs vandaag uitgediept wordt;
- door zelf zulk initiatief te nemen voor het eigen personeel;
- door een teamgesprek te wijden aan een levensbeschouwelijk thema of aspect van geloven;
- door de 'ruimte' te scheppen om in kleine groepen het dagelijkse leven op school op het evangelie te leggen.

Het VSKO stelt tal van 'instrumenten' (publicaties en initiatieven) ter beschikking om onderwijsmensen en scholen daarbij te helpen. Bijvoorbeeld...

- *Leeftocht*, de maandelijkse bijlage bij het tijdschrift Forum, die uitnodigt tot persoonlijke bezinning en het onderling delen van die inspiratie;
- de midweekends *Bezinning voor onderwijsmensen* in de abdij van Averbode;
- het nascholingsproject '*Geloven in leven en werk op school*' voor directies en leerkrachten van het secundair onderwijs;
- gebruiksklare scenario's voor gesprek in het team over bidden: zie www.vvkbao.be in de rubriek 'Opvoedingsconcept', subrubriek 'Actueel';
- de werkmappij '*Jouw woord in deze school. Verhalenderwijs*' met gespreksfiches (casussen en vragen) voor het secundair onderwijs;

- de werkmap 'Van project naar dagelijks schoolleven. De directeur als spil' voor directies secundair onderwijs, de katerenreeks 'OKB-Concreet' voor directies basisonderwijs en voor schoolbesturen de map 'Samen bakens uitzetten. Schoolbestuur en christelijke identiteit';
- diverse webrubrieken van de site ond.vsko.be/pastoraal (zoals de rubriek 'Binnenwaarts').

Meer info over deze initiatieven: zie web, mail naar pastoraal@vsko.be of bel 02 507 07 74.

Zo kunnen de 'volwassenen' op school vanuit hun eigen binnenkant meewerken aan de vorming en het onderwijs van de kinderen en jongeren.

Via de Verbonden en Diensten van het VSKO ontvangen de scholen, centra en internaten een exemplaar van de affiche aan de hand waarvan men er de aandacht van de brede kerkgemeenschap voor 'Volwassen worden in geloof' in beeld kan brengen.

De verklaring 'Volwassen worden in geloof' nader bekeken

'Hoe komt het dat we er zo moeilijk in slagen het geloof door te geven aan de volgende generaties?' zo luidt een van de uitgangsvragen van onze bisschoppen in de brochure. En onmiddellijk daarbij aansluitend stellen ze: 'We mogen onze situatie niet voortdurend vergelijken met vroeger. Het was vroeger ook niet probleemloos. Dat de situatie veranderd is, is ook geen puur toeval. We moeten nuchter blijven en de situatie aanvaarden zoals ze is. Maar ook vol vertrouwen. We moeten nadenken en creatieve wegen gaan. En misschien ook onze verlangens matigen. We moeten samen zoeken hoe we

het geloof en het leven volgens het evangelie zo kunnen ter sprake brengen dat het goed nieuws is voor mensen van deze tijd.'

Een hele uitdaging. Met hun brochure en met het hele project - dat meerdere jaren zal beslaan - nemen de bisschoppen de handschoen op en dagen zij ons uit om samen met hen weer en meer werk te maken van geloven en leven volgens het evangelie vandaag. En dat in een open sfeer en op een eigentijdse en pluriforme manier. Iedereen is immers verschillend en de ene groep is de andere niet. Dat geldt in alle middens en dat is ook zo inzake het geloof. Daarom reiken de bisschoppen ook geen alleenzalmakende methode aan. Integendeel zij zetten ons in hun nieuwe verklaring aan om zelf creatief uit de hoek te komen, al zoekend en tastend, elkaar uitdagend en ondersteunend...

In het eerste deel van de verklaring stellen zij de vraag naar de plaats van de catechese in de bredere geloofsverkondiging. Met andere woorden: wat betekent het christen worden in deze tijd en hoe kan het 'in zijn werk' gaan, wat is de plaats en de rol van catechese in dit proces?

In een tweede deel worden een aantal fundamentele oriëntaties aangereikt voor een 'catechetische pastoraal'. Hiermee bedoelen de bisschoppen dat er aan geloof kan gewekt en gevoed worden doorheen zeer verscheiden 'activiteiten', zowel binnen als buiten het kerkgebouw, maar ook vanuit zeer verschillende 'bronnen'. Om er maar enkele noemen: de Schrift, de liturgie, het gebed, het morele leven, de ethisch-maatschappelijke vragen, de ontmoeting van mens tot mens... Elk van deze domeinen (en nog andere) komen in de brochure uitdrukkelijk aan bod.

Het derde deel tenslotte is praktisch van aard. Het bevat sug-

gesties en perspectieven voor een catechetische praktijk. Het uitgangspunt van de bisschoppen is hier het bevestigen en aanmoedigen van de vele initiatieven die vroeger reeds op catechetisch vlak genomen zijn. Anderzijds doen zij ook aanbevelingen om zo nieuwe wegen in te slaan, in de geest van de nieuwe verklaring. Bovendien houden zij een pleidooi voor overleg dienaangaande. Trouwens, na elke paragraaf in de brochure staan er 'vragen ter bespreking' die uitnodigen tot een open dialoog met elkaar.

Voor wie is deze 'verklaring' bedoeld?

'Wij denken allereerst aan volwassenen die het doopsel vragen', stellen de bisschoppen. 'Of ook aan hen die ooit wel gedoopt werden, maar eigenlijk nooit echt catechese kregen en die nu het geloof herontdekken.' Vervolgens denken zij aan hen die belangrijke levensmomenten gaan vieren, b.v. een doopsel, vormsel of huwelijk, of groepen rond rouwverwerking. Ook bezinning- en gebedsgroepen en - uiteraard - groepen die samen komen om over het geloof te spreken, zullen in deze brochure hun gading vinden...

Ook onderwijzenspersonen die hun inspiratie in hun opvoedingswerk willen integreren, hebben regelmatig vers proviand nodig of kunnen wel eens een 'geloofsinjectie' gebruiken. Zoals voor alle mensen is ook voor hen 'volwassen worden in geloof' een levenslang proces.

*Luc Valgaeren en André Janssens
Pedagogisch Bureau VSKO
Opvoedingsproject en pastoraal*

De brochure *Volwassen worden in geloof. Catechese in het leven van de Kerk* kan worden besteld bij Licap, Guimardstraat 1, 1040 Brussel, tel. 02 509 97 03.